

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa 2402683

Matèria Drets lingüístics

Assumpte Drets lingüístics. Sol·licitud d'accés a informació en valencià. Falta de resposta.

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Tramitació de la queixa

La persona titular de la queixa manifesta que l'Ajuntament de Picanya no dona resposta al seu escrit de 05/06/2024 en el qual sol·licita que la documentació d'un expedient sotmés públicament a al·legacions estiga redactada en valencià i que s'amplie el termini per a al·legar.

Admesa la queixa a tràmit, requerim a l'Ajuntament informe sobre el compliment de l'obligació de posar a la disposició d'aquella la informació sol·licitada i a obtenir resposta expressa, justificada, ajustada al que s'ha sol·licitat i amb indicació de com recórrer-la, d'acord amb la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (article 21 i següents) i resta de normes aplicables, o concreta previsió temporal per a fer-ho.

L'Ajuntament es limita a adjuntar Resolució dirigida a la persona titular de la queixa en què exposa els arguments següents, en resum:

L'article 15 de la citada Llei 39/2015 disposa:

(...) 2. En els procediments tramitats per les administracions de les comunitats autònomes i de les entitats locals, l'ús de la llengua s'ajustarà al que preveu la legislació autonòmica corresponent.

3. L'administració pública instructora haurà de traduir al castellà els documents, expedients o parts d'estos que hagen de produir efecte fora del territori de la comunitat autònoma i els documents dirigits als interessats que així ho sol·liciten expressament. Si han de produir efectes en el territori d'una comunitat autònoma on siga cooficial la mateixa llengua diferent del castellà, no serà necessària la traducció.

La Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià estableix (article 7): "El valencià i el castellà són llengües oficials a la Comunitat Valenciana i, com a tals, llur utilització per l'Administració es farà en la forma regulada per la Llei", i (article 3):

Sense perjudici de les excepcions regulades en esta llei, l'ús del valencià pels ciutadans en les seues relacions tant públiques com privades, produïx plens efectes jurídics, igual com si foren expressats en castellà, sense que puga derivar-se de l'exercici del dret a expressar-se en valencià, qualsevol forma de discriminació o exigència de traducció.

Així, a la Comunitat Valenciana les actuacions administratives són vàlides i produeixen plens efectes siga quina siga la llengua oficial usada. A més, han de diferenciar-se els procediments iniciats a instàncies dels interessats, on s'utilitzarà la llengua oficial indicada per ells (article 11 de la Llei 4/1983), dels procediments iniciats d'ofici, com és el cas del Catàleg de Proteccions.

L'article 8 de la Llei 4/1983 disposa que les lleis de Les Corts hauran d'estar redactades en valencià, però el Catàleg de Proteccions és una disposició reglamentària que afecta el conjunt de la ciutadania, no sols local o autonòmica, sinó també nacional i, per tant, el document preceptivament ha de ser elaborat en castellà.

L'Ajuntament de Picanya, en atenció als principis de la normativa pròpia valenciana, ha incoat expedient de contractació del servei per a la traducció de la versió definitiva del referit Catàleg per a complir amb el dret que assistix a la ciutadania, per a obtenir còpia de la documentació en la llengua indicada per l'atorgant, de conformitat amb l'article 13.1 de la Llei 4/1983, una vegada siga definitivament aprovat per la Comissió Territorial d'Urbanisme.

Quant a la pretensió de suspendre i reobrir nou període d'informació pública per a presentar al·legacions, adduint a la indefensió ocasionada per no obtenir la documentació en valencià, ha de ser desestimada, d'acord amb l'article 6.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, que disposa: "L'idioma valencià és l'oficial a la Comunitat Valenciana, igual que ho és el castellà, que és l'idioma oficial de l'Estat. Tots tenen dret a conèixer-los i a usar-los i a rebre l'ensenyament del, i en, idioma valencià". En conclusió, l'Ajuntament adopta la resolució següent:

PRIMER.- Desestimar la pretensió (...) quant a l'ampliació del termini d'informació pública del Catàleg de Proteccions del municipi de Picanya.

SEGON.- Donar trasllat del Catàleg (...) una vegada haja sigut elaborada la versió definitiva i s'haja efectuat la traducció del document per part de la mercantil adjudicatària.

TERCER.- Notificar a la persona interessada la resolució, d'acord amb el que s'estableix en el 40 de la Llei 39/2015 (...).

La persona manifesta, en essència, que l'Ajuntament l'obliga a consultar el Catàleg en castellà per a presentar al·legacions i que, per tant, s'establix una jerarquia en favor del castellà sobre el valencià.

2 Conclusions de la investigació

Després de la investigació que hem dut a terme, concloem que l'Ajuntament de Picanya ha vulnerat els següents drets de la persona titular de la queixa:

- Per una banda, a una bona administració de l'article 41 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, segons el qual: «Tota persona té dret que les institucions, òrgans i organismes de la Unió tracten els seus assumptes imparcialment i equitativament, i dins d'un termini raonable». L'esmentat dret inclou rebre resposta expressa, comprensible, lògica, ajustada al que s'ha sol·licitat, justificada i amb indicació de com recórrer-la en els termes de la referida Llei 39/2015 (article 88.3; contingut de la resolució) i resta de normativa aplicable.

Així, l'Ajuntament no reconeix el dret de la persona a recórrer contra la resolució (que limita el seu dret a l'ús del valencià), perquè no inclou els recursos corresponents ni justifica per què no ho fa.

- D'una altra banda, el dret a relacionar-se amb l'Administració en la llengua elegida, que estimem que deriva de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana (article 6):

1. La llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià.
2. L'idioma valencià és l'oficial a la Comunitat Valenciana, igual que ho és el castellà, que és l'idioma oficial de l'Estat. Tots tenen dret a conèixer-los i a usar-los (...)
3. La Generalitat garantirà l'ús normal i oficial de les dos llengües (...)

La Llei 39/2015, pel que fa als drets de les persones en les seues relacions amb les administracions públiques, disposa (article 13):

- c) A utilitzar les llengües oficials en el territori de la seua comunitat autònoma, d'acord amb el que es preveu en esta llei i en la resta de l'ordenament jurídic (...)
- e) A ser tractats amb respecte i deferència per les autoritats i empleats públics, que hauran de facilitar-los l'exercici dels seus drets i el compliment de les seues obligacions.

El legislador nacional remet al valencià (article 15.3 de la Llei 39/2015) les qüestions relatives a l'ús de la llengua en els procediments instruïts en l'Administració autonòmica i en les corporacions locals.

Sobre este tema, la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, estableix en l'article 11.2: «(...) qualsevol que siga la llengua oficial usada, als expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i altres actuacions es faran en la llengua indicada pels interessats».

En el present cas, l'escrit formulat pel ciutadà demana de manera puntualíssima (l'endemà de la publicació de l'anunci d'exposició pública en el Diari Oficial) que la documentació sotmesa a publicitat en el procediment iniciat d'ofici per l'Ajuntament estiga també redactada en valencià per a analitzar-la i al·legar en esta llengua.

El fet que el Catàleg de Proteccions siga una disposició reglamentària no hauria de limitar este dret. Així, és cert que l'article 8 de la Llei 4/1983, a què fa referència l'Ajuntament, es referix a les lleis de Les Corts; realitat que hauria de valdre com a referència positiva a l'Administració local, sols titular de potestat reglamentària. És a dir, tota disposició general va dirigida al conjunt de la ciutadania, sense que siga objecte de discussió que haja d'estar redactada en castellà. La qüestió és si ha d'estar-ho també en valencià.

En definitiva, estimem que la plena efectivitat del referit dret implica consultar la documentació necessària per a presentar al·legacions (en este cas) en valencià. En canvi, la interpretació municipal, quan obliga a analitzar-la en castellà, està limitant el referit dret.

3 Consideracions a l'Administració

Per tot això, formulem les consideracions següents:

A L'AJUNTAMENT DE PICANYA:

1. **RECOMANEM** que done còpia a la persona interessada de la documentació del referit Catàleg de Proteccions en valencià i que mantinga obert el termini per a al·legar des del seu lliurament.
2. **RECOMANEM** que, en cas que mantinga la seua posició contrària a la plena efectivitat del dret a consultar la documentació necessària per a presentar al·legacions en valencià, la resolució que done resposta a la persona s'acompanye de la possibilitat de recórrer-la.

Segons la llei que regula esta institució, les administracions a les quals van dirigides les nostres consideracions estan obligades a enviar-nos, **en el termini màxim d'un mes**, un informe on manifestaran si accepten estes consideracions. Si les accepten, hauran d'indicar les mesures que adoptaran per a complir-les. Si no les accepten, hauran de justificar la seua resposta.

Finalment, esta Resolució es notificarà a totes les parts i es publicarà en www.elsindic.com/va/actuacions.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana